

TIESLIETU PADOME

Reģistrācijas Nr. 90000068892
Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1511

Tālrunis 67 020 343
E-pasts t.padome@at.gov.lv

LĒMUMS Rīgā

08.05.2026.

Nr. 19

Par Tieslietu akadēmijas
darbības stratēģijas 2026. – 2030. gadam
apstiprināšanu

Pamatojoties uz Tieslietu akadēmijas likuma 8. panta 2. punktu, Tieslietu padome nolēma:

apstiprināt Tieslietu akadēmijas darbības stratēģiju 2026. – 2030. gadam saskaņā ar pielikumu.

Tieslietu padomes priekšsēdētājs

A. Strupišs

Tieslietu akadēmijas darbības stratēģija 2026–2030

Ievads

Tieslietu akadēmija (turpmāk – Akadēmija) savu darbību uzsāka 2025. gada 1. janvārī. Tieslietu akadēmija ir atvasināta publiska persona, kurai institucionālo pārraudzību īsteno Ministru kabinets ar tieslietu ministra starpniecību, savukārt funkcionālo pārraudzību īsteno Tieslietu padome.

Akadēmija ir izveidota, īstenojot Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 6.2. reformu un investīciju virziena „Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas identificēšana, ekonomisko noziegumu izmeklēšana, tiesvedības procesu modernizācija un preventīvo darbību īstenošana” 6.2.1.3.i. investīcijas „Vienota tiesnešu, tiesu darbinieku, prokuroru, prokuroru palīgu un specializēto izmeklētāju (starpdisciplināros jautājumos) kvalifikācijas pilnveides mācību centra izveide” projektu „Tieslietu akadēmija” (turpmāk – Projekts).

Akadēmija kā tiesnešu, tiesu darbinieku, prokuroru, prokuroru palīgu un izmeklētāju (starpdisciplināros jautājumos, kas būtiski efektīvai tiesas spriešanai) (turpmāk – mērķgrupa) kvalifikācijas pilnveides mācību centrs plāno, organizē un īsteno mācības minētajai mērķgrupai. Pildot tai uzticēto mācīšanas funkciju, organizējot pētījumu veikšanu, īstenojot starptautisko sadarbību un nodrošinot maksas mācības, Akadēmija veido un attīsta ilgtspējīgu un efektīvu mācību sistēmu tiesu un prokuratūras funkciju kvalitatīvai izpildei.

Lai saskaņotu Akadēmijas darbību un attīstību ar valsts attīstības mērķiem, tiesu varas attīstības virzieniem un prioritātēm, Akadēmijas darbības stratēģijas izstrādē ņemti vērā šajā dokumentā turpmāk minētie normatīvie akti, valdības un tiesu varas institūcijās apstiprinātie plānošanas dokumenti, kā arī Eiropas Savienības institūciju dokumenti, kas noteic vai ietekmē Akadēmijas mērķgrupas mācību nodrošināšanas virzienus (pielikums).

Valdības rīcības plānā *Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību* īstenošanai Tieslietu akadēmijas izveide noteikta kā valsts drošības jautājums. Deklarācijā ietverts uzdevums „Stiprināsim tiesu neatkarību un spēju spriest tiesu tiesiski un taisnīgi pēc likuma gara, ne tikai burta, lai vairotu taisnīgumu visā sabiedrībā. Attīstīsim tiesībaizsardzības iestāžu sistēmu un investēsim tās cilvēkresursos un izglītībā, radot tiesiski drošu dzīves un investīciju vidi, kā arī priekšnoteikumus efektīvākai kriminālprocesu virzībai, tiesas spriešanai un cīņai pret korupciju”. Arī Tieslietu ministrijas darbības stratēģijā 2022.–2026. gadam uzsvērts, ka „tiesu varas attīstībai un darbības uzlabošanai, tostarp ekonomisko noziegumu efektīvākai apkarošanai, jāpilnveido tiesnešu, prokuroru un izmeklētāju, kā arī citu ar tieslietām saistītu profesiju pārstāvju tālākā profesionālā izglītība, sekojot līdzī tiesu zinātnes un prakses attīstībai”. Savukārt Tieslietu padomes darbības stratēģijā 2026.–2029. gadam paredzēts attīstīt Tieslietu akadēmijas funkcionālās pārraudzības procesus Tieslietu padomē un veicināt Akadēmijas mērķgrupas aktīvāku iesaisti mācību pasākumos. Minētais ir cieši sasaistīts arī ar Augstākās tiesas (Senāta) darbības stratēģiju 2026.–2029. gadam, kur Tieslietu akadēmijai paredzēta būtiska loma prioritāro darbības virzienu sasniegšanā, tai skaitā izstrādājot senatoru un darbinieku ilgtermiņa profesionālās pilnveides programmu, kas iekļautu jaunas kompetences.

Turpinot analizēt Tieslietu ministrijas, Tieslietu padomes un Augstākās tiesas (Senāta) darbības stratēģijas, secināms, ka būtiska nozīme piešķirta tiesu darba digitalizācijai un jaunāko tehnoloģiju iekļaušanai tiesu varas institūciju darbā. Līdzīgas tendences nostiprinātas arī Eiropas Savienības līmenī, īpaši dokumentos, kas vērsti uz digitālā tiesiskuma attīstību. Digitālā tiesiskuma pakete ietver divas stratēģijas, kas

pieņemtas 2025. gada 20. novembrī, – *DigitalJustice@2030* un Eiropas Tieslietu mācību stratēģiju 2025.–2030. gadam. Tāpat nozīmīga ir Eiropas e-tiesiskuma stratēģija 2024.–2028. gadam (C/2025/437) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 13. decembra regula Nr. 2023/2844 par tiesu iestāžu sadarbības un tiesu iestāžu pieejamības digitalizāciju pārrobežu civillietās, komercietās un krimināllietās. Minētie dokumenti uzsver nepieciešamību pilnveidot tiesnešu, prokuroru, kā arī tiesu un prokuratūras darbinieku prasmes digitālo rīku un risinājumu izmantošanā, lai veicinātu tieslietu pakalpojumu kvalitāti un Eiropas Savienības tiesību aktu efektīvu piemērošanu. Lai to nodrošinātu, Akadēmijas mērķgrupai jābūt informētai par tiesisko regulējumu, kas noteic digitālo rīku izmantošanu, tostarp datu apstrādes nosacījumus, procesuālo regulējumu videokonferenču izmantošanai (arī starptautiskajā sadarbībā), kā arī mākslīgā intelekta rīku izmantošanas robežas tiesu un prokuratūras darbā. Vienlaikus Akadēmijas kompetencē ietilpst arī mērķgrupas digitālo kompetenču pilnveide, tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietotāja prasmju attīstīšana.

Misija

Veicināt visaptveroša tiesiskuma īstenošanu un tiesu varas attīstību sabiedrības interesēs, nodrošinot sabiedrības mainīgajām vajadzībām, tiesu varas funkcijas īstenošanai nepieciešamajām kompetencēm, kā arī tiesu varas darbības stratēģiskajiem virzieniem atbilstošus, jēgpilnus un mērķtiecīgus mācību un attīstības pasākumus.

Vīzija

Akadēmija ir tiesu varas un juridisko profesiju mācību un attīstības izcilības centrs, kas sabiedrības interesēs stiprina tiesiskumu, sekmē kvalitatīvu tiesas funkcijas īstenošanu un veicina augstu profesionālo un ētikas standartu attīstību.

Iestādes vērtības

Vērtības, kas izriet no valsts un konstitucionālās iekārtas pamatiem un nosaka Akadēmijas darbības pamatu:

- Latvija;
- Satversme;
- demokrātija;
- tiesiskums;
- ilgtspēja.

Vērtības, kas raksturo Akadēmijas darbības ētisko un profesionālo ietvaru un ir vērstas uz cilvēku un profesionālās darbības kvalitāti:

- cilvēks;
- cieņa;
- atbildīgums;
- profesionalitāte;
- attīstība.

Ilgtermiņa mērķis

Nodrošināt ilgtspējīgu mācību un attīstības sistēmas darbību efektīvai tiesu varas funkcionēšanai sabiedrības interesēs, veidojot ciešu saikni starp izglītību, pētniecību un tiesu praksi un sekmējot nepārtrauktu profesionālo izaugsmi, kas balstīta pedagoģiskajā inovācijā un empīriskajos atzinumos.

Tieslietu akadēmijas prioritātes

- 1. prioritāte:** attīstīt mācīšanās kultūru
- 2. prioritāte:** nodrošināt kvalitatīvas mācības
- 3. prioritāte:** stiprināt tiesiskumu un uzticēšanos tiesu varai
- 4. prioritāte:** attīstīt iestādi un stiprināt tās kapacitāti

Plānotie mērķi prioritāšu īstenošanai

1. prioritāte: attīstīt mācīšanās kultūru

Tieslietu akadēmijas mācīšanās kultūra ir motivējoša vide, kur kopīgi veidotās vērtības, attieksmes, uzvedības modeļi un ieradumi veicina tiesnešu un prokuroru profesionālo izaugsmi, tiesu sistēmas attīstību un spēju pielāgoties pārmaiņām. Tā nodrošina mācību procesa ilgtspēju un rezultātu noturību.

Lai stiprinātu mācīšanās kultūru kā profesionālās attīstības sastāvdaļu un veidotu atbalstošu vidi mācību rezultātu ilgtspējas nodrošināšanai, nepieciešams:

- 1. Veidot, uzturēt un attīstīt mācībām piemērotu vidi;**
- 2. Stiprināt mācīšanos kā profesionālās attīstības neatņemamu elementu;**
- 3. Sasaistīt mācīšanos ar novērtēšanu;**
- 4. Nodrošināt kompleksu pieeju kompetenču attīstībai.**

2. prioritāte: nodrošināt kvalitatīvas mācības

Izveidojot Akadēmiju, ir paplašinātas mērķgrupas un radīti priekšnoteikumi kvalitatīvu, ilgtspējīgu un mūsdienīgu prasībām atbilstošu mācību nodrošināšanai.

Lai nodrošinātu kvalitatīvas mācības, nepieciešams:

- 1. Izveidot procedūras un mehānismus kvalitatīvu un ilgtspējīgu mācību nodrošināšanai, profesionālo zināšanu, prasmju un personisko kompetenču pilnveidei, kā arī personiskās izaugsmes atbalstam;**
- 2. Standartizēt stažēšanās procesu;**
- 3. Pilnvērtīgi izmantot un stiprināt starptautisko sadarbību;**
- 4. Veikt pētījumus, lai sekmētu tiesu un prokuratūras darba efektivitāti;**
- 5. Piesaistīt un ieviest projektus.**

3. prioritāte: stiprināt tiesiskumu un uzticēšanos tiesu varai

Tikai tāda tiesa, kuras neatkarībai uzticas gan individuāli, gan sabiedrība, spēj īstenot savu lomu demokrātiskā tiesiskā valstī. Uzticēšanās tiesai ir priekšnoteikums sekmīgai tiesas funkcijas īstenošanai, tiesneša amata pienākumu izpildei, cieņas un autoritātes veidošanai, efektīvai tiesas darbībai, kā arī tiesas nolēmumu respektēšanai un izpildei.

Uzticēšanos tiesām un to autoritāti ietekmē sabiedrības viedoklis, kas lielā mērā balstās ne tikai tiesas un prokuratūras funkcijās un pilnvarās, bet arī tiesnešu un prokuroru zināšanās, profesionālajā kompetencē un nolēmumu kvalitātē.

Lai stiprinātu tiesiskumu un uzticēšanos tiesu varai, nepieciešams:

- 1. Īstenot atklātu un mērķtiecīgu komunikāciju;**
- 2. Nodrošināt maksas pakalpojumus un maksas mācības;**
- 3. Sadarboties ar citām tiesu sistēmai piederīgām personām.**

4. prioritāte: attīstīt iestādi un stiprināt tās kapacitāti

Lai izveidotu iestādi, kas atbilst tās vīzijai un misijai, nepieciešams:

- 1. Izveidot iestādes struktūru;**
- 2. Ieviest iestādes darbības procesus;**
- 3. Stiprināt cilvēkresursu kapacitāti;**
- 4. Nodrošināt atbilstošu finansējumu;**
- 5. Ieviest un uzturēt iestādes efektīvai darbībai nepieciešamo sadarbību.**

Ar Tieslietu akadēmijas darbību saistītie plānošanas dokumenti un tiesību akti

Tieslietu akadēmijas darbība un attīstība izriet no šādiem tiesību aktiem un Latvijas vai Eiropas Savienības plānošanas dokumentiem:

- Latvijas Republikas Satversme¹
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam²
- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam³
- Deklarācija par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību 2023. gada 15. septembrī un Valdības rīcības plāns Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai (Ministru kabineta 2024. gada 20. janvāra rīkojums Nr. 55 „Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Evikas Siliņas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai”)
- Tieslietu padomes darbība stratēģija 2026.–2030. gadam⁴
- Eiropas tiesnešu konsultatīvās padomes (CCJE) viedoklis Nr. 4 (2003) Par mācībām tiesnešiem nacionālā un Eiropas līmenī⁵
- Eiropas tiesiskās apmācības stratēģija 2026.–2030. gadam
- Eiropas Tiesiskās apmācības tīkla stratēģiskais plāns 2021.–2027. gadam
- ERA (Eiropas tiesību akadēmijas) attīstības stratēģija 2021.–2027. gadam
- Prokuratūras darbības stratēģija 2022.–2027. gadam⁶
- Tieslietu ministrijas darbības stratēģija 2022.–2026. gadam
- Augstākās tiesas (Senāta) darbības stratēģija 2026.–2029. gadam
- Tiesu administrācijas darbības stratēģija 2022.–2026. gadam
- Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi
- Latvijas Digitālās transformācijas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam
- Valsts kontroles revīzijas ziņojums „Cilvēkresursu pieejamība un attīstība Latvijas tiesu sistēmā” (2024)
- Latvijas Augstākās izglītības un augstskolu attīstības nacionālā koncepcija 2021.–2030. gadam „Nākotnes augstskola 2030”⁷
- Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas reglaments
- Tiesnešu ētikas kodekss un Tiesnešu ētikas komisijas reglaments
- Tiesnešu disciplinārkolēģijas nolikums
- Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un tiesu nama priekšsēdētāja izvirzīšanas un iecelšanas kārtība
- Tiesneša amata kandidātu atlases (stažēšanās un kvalifikācijas eksāmena kārtības) kārtības
- Latvijas prokuroru ētikas kodekss
- Prokurora amata kandidātu atlases nolikums
- Prokurora amata kandidātu stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes nolikums
- Citi dokumenti, kas tieši vai netieši saistīti ar Akadēmijas mērķgrupu mācībām

¹ Latvijas Republikas Satversme iezīmē tiesas lomu demokrātiskā tiesiskā valstī, tāpēc, balstoties uz Satversmi (jo īpaši tās ievadu, 1., 83. un 92. pantu), tiesas loma un nozīme „ielasāma” arī tajos politikas plānošanas dokumentos, kam ir būtiska loma valsts attīstībā, bet tajos nav ietverta neviena norāde uz tiesu un tās lomu definēto mērķu sasniegšanu.

² Minētajā dokumentā nav nevienas atsaucē uz tiesu varu un tās lomu definēto mērķu sasniegšanu. Prezumpējams, ka demokrātiskā tiesiskā valstī tiesas loma un iesaiste jebkuros procesos ir pašsaprotama (tomēr būtu ieteicams uz to norādīt). Ņemot vērā tiesas lomu un ietekmi uz procesiem valstī, ar tiesām saistītas stratēģijas izstrādē jāņem vērā visi valsts attīstības dokumenti.

³ Rīcības virziens „Tiesiskums un pārvaldība”.

⁴ Stratēģijā norādīto mērķu izpilde tieši vai pastarpināti ir saistīta ar Tieslietu akadēmijas darbību.

⁵ Definēti vispārīgi principi un pamatprasības, tai skaitā mācīšanās kultūras veicināšana.

⁶ Prokuratūras stratēģijā ietverta informācija par prokuroru un prokuratūras darbinieku mācībām.

⁷ Kaut arī uz Tieslietu akadēmiju kā tālākizglītības pasākumu īstenošanu nav attiecināmi ar izglītības procesu organizēšanu saistītie normatīvie akti (piemēram, Izglītības likumā noteiktās prasības), tomēr šajā koncepcijā identificēti ar mācīšanos un izglītību saistītie kritiskie izaicinājumi, kas būtu jāņem vērā arī Tieslietu akadēmijas organizētajās mācībās (klimata krīze, tehnoloģiju attīstība, ģeopolitika, globālā konkurētspēja, demogrāfiskās ainas maiņa un demogrāfiskā krīze, demokrātijas vērtību krīze, resursu nepietiekamība, sabiedrības uzticēšanās)